

Aantekeningen uit de nalatenschap van

drs. J.F. van Os

31-12-1925 – 10-04-2021

© 2021 De erven van drs. J.F.van Os
gelicenceerd onder de
Creative-Commons CC BY-NC 4.0 licentie
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.nl>

U kunt

- het werk delen — kopiëren, verspreiden en doorgeven via elk medium of bestandsformaat
- het werk bewerken — herschikken, veranderen en afgeleide werken maken

onder de volgende voorwaarden:

- Naamsvermelding — De gebruiker dient de maker van het werk te vermelden, een verwijzing naar de licentie te plaatsen en aan te geven of het werk veranderd is. U mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met uw werk of uw gebruik van het werk.
- Niet-commercieel — U mag het werk niet gebruiken voor commerciële doeleinden.
- Geen aanvullende restricties — U mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

Correspondentieadres: Adriaan van Os, email adriaan@adriaan.biz

Literatuurlijst, oorspronkelijk bedoeld voor het hoofdartikel in Encyclopedie VII. Lter aangevuld

- Aa, A.J. van der, *Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden*, 13 delen, (Gorinchem 1839-1851). Heruitgave z.d. Zaltbommel.
- Berendsen, H., *Orgels - Orgelmakers, Orgelisten - Windmakers, Orgelgeschiedenis van de Lambertikerkerk te Zelhem* (Zelhem 1996).
- Berendsen, H. en Ebbenhorst Tebbbergen, E.J. van, *De Historie van de Nederlands Hervormde Kerk te Steenderen* (1972).
- Beukelaer, Hans de, *Sint Helena's Ommegang. Geschiedenis van de Aaltense Katholieken* (Aalten 1992). *Boekzaal der geleerde Wereld* (in beginperiode iets afwijkende titels, zoals *Boekzael der geleerde Werelt*, Amsterdam 1715 - 1863).
- Biezen, Jan van, *Het Nederlandse Orgel in de Renaissance en de Barok, in het bijzonder de school van Jan van Covelens* (Zaltbommel 1992), p 358.
- Bouman Mr A., *Orgels in Nederland*, alleen 1ste druk (Amersfoort 1943).
- Broekhuysen G.H. Sr, *Orgelbeschrijvingen* handschrift ca. 1850-1862, deel I, (tekst), verzorgd door A.J.Gierveld (Vereniging Nederlandse Muziek-geschiedenis, Amsterdam 1986).
- Broekhuysen G.H. Sr, *Orgelbeschrijvingen*, handschrift ca. 1850-1862, deel II (commentaar), verzorgd door A.J.Gierveld, (Vereniging Nederlandse Muziekgeschiedenis, Amsterdam 1993).
- *Archief Drost en Geërfden der Heerlijkheid Bredevoort*, in beheer bij de GA Aalten. (Aalten, Winterswijk en Dinxperlo ressorteerden onder de Heerlijkheid Bredevoort). Zie ook *AB*.
- Dorgelo, W.J., *Albertus Anthoni Hinsz, orgelmaker* (Augustinusga 1985).
- Fock, G. *Arp Schnitger und seine Schule* (Kassel 1974), p 257
- Gimberg, J., *Het Orgel der St. Walburgskerk te Zutphen* (in *Gelre: Vereeniging tot Beoefening van Geldersche Geschiedenis, Oudheidkunde en Recht, Bijdragen en Mededelingen* - deel XXXIX, 1926).
- Gierveld, A.J., *Het Nederlandse Huisorgel in de 17de en 18de eeuw* (Utrecht 1977).
- *De Godsdienstvriend*. (R.K. tijdschrift. Heruitgave van de orgelberichten hieruit in *Mixtuur* nr. 45, p. 588/591).
- Graaf, J.de, *De kerk te Warnsveld* (in *Gelre XLVIII*, 1948).
- Grégoir, Édouard G.J. *Historique de la Facture et des Facteurs d'Orgue* (Anvers 1865).
- Gunnink, Lex, *Repertorium van de orgels gebouwd door Petrus van Oeckelen orgelmaker te Harenermolen (Groningen)*. (Doctoraalscriptie, Zwolle 1990).
- Harling, Friedrich, *Vor 300 Jahren: Anholter Orgelbauer errichten Orgeln am Niederrhein und in den Niederlanden in Unser Bocholt*, jaargang 22, 1971, nr. 1, p 17-26 en 1974, 3/4, p 32-34.
- Hauer, H.A. *Breevoort can ick vergeten niet* (Aalten 1956, 2de druk Vorden 1993).
- Hess, Joachim, *Dispositiën der merkwaardigste Kerkorgelen, etc.* (Gouda 1774). Nieuwe uitgaven door L. Erné (Utrecht 1945, geen facsimile maar wel met originele paginering) en door A.J. Gierveld (Buren 1980, facsimile).
- Hess, Joachim, *Dispositiën der merkwaardigste Kerk-orgelen, vervolg naar het handschrift van omstreeks 1815*, uitgegeven door J.W. Enschedé (Amsterdam 1907).
- Heugten, dr. W.F.W.M. van, *Ook daags een fles roede wijn, de beroemde orgelbouwer Jacob Courtain in Duiven* (Jaarboek Achterhoek en Liemers, Zutphen 1989), p 58-68.
- Heuvel, H.W., *de Oude Hervormde Kerk van Borculo*. Uitgave KV Borculo 1925.
- *Het Orgel* of *Maandblad het Orgel*, (Rotterdam 1885 - 1901 Jaargang 1 t/m 15. Sinds 1903 officieel orgaan van de Nederlandse Organistenvereniging.
- Jansen, A. *Historische orgels in Ootmarsum* (Publicatie nr 32 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg 1991).
- Jansen A. *De orgels in de grote kerk te Almelo* (Elburg, publicatie nr 41 Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel).
- Jansen A.: *De Orgelmaker Courtain, in Twintig verhalen over het orgel en nog wat* (Elburg 1998).
- Jaspers, Frans, Loo Henk van en Reijnardts, Ton, *Pereboom & Leijser, Orgelmakers te Maastricht* (Maastricht 1998), p 171 (met foto) en 233. Hieraan ook de veronderstelling ontleend, dat de *Mixtuur*/Cornet niet origineel is.
- Jongepier, J., *Het Haupt-orgel in de Herv.kerk te Markelo* (Publicatie nr 45 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg 1996).
- Kleij, W. D. v. d. en Zwart, W. H., *Kamper Orgels, deel 1*, (Kampen z.j.)
- Krikke, H.D.J., *De Zwolse orgelbouwer J. van Loo* (Twintig verhalen over het orgel en nog wat, Elburg 1998, p 5-11)
- Kruijs, M.H. van 't, *Verzameling van disposities der verschillende orgel in Nederland* (Rotterdam 1885, heruitgave Amsterdam 1962 en 1972).
- *De Mixtuur, Tijdschrift over het orgel* (Schagen 1970 - 1996, genummerd 1 t/m 84).
- Hertog J.B. den en Kler Herman de, *De geschiedenis van het orgel in de dorpskerk te Bennebroek* (Bennebroek-Heemstede, z.j. (1991)).
- Meijer N.A. *Grote of Martinikerkerk Doesburg* (Doesburg 1998).
- Molenaar, P. en Tuinstra, S., *Het Jalinck-orgel in de Hervormde Kerk van Westervoort* (Westervoort 1994).
- Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst (Utrecht en 's-Gravenhage sinds 1912).
- Onck, Dick, *Kerkorgels in de Liemers. Het pijporgel van de St. Andreaskerk te Zevenaar*, Losbladige bijlage bij *Old Sender Nijs*, kwartaalblad van de Cultuurhistorische Vereniging Zevenaar, 5de jaargang nov. 1998.
- Onck, Dick, *Het Schwarze orgel in de Sint Martinuskerk te Oud-Zevenaar* in *Old Senders Nijs*, 2000, nr. 1.
- Oost, G., *De Orgelmakers Bätz* (Alphen a/d Rijn 1975, 2de druk 1977).

- Os, J.F. van, *Beschrijving van de Orgels in de Gemeente Gendringen* (Ulft 1975).
- Os, J.F. van, *Het Orgel in de Gereformeerde Oosterkerk te Aalten* (Aalten 1977).
- Os, J.F. van, *Langs Nederlandse Orgels, deel II, Overijssel / Gelderland* (Baarn 1978).
- Os, J.F. van, *De historie van de orgels* (in Horst J.G. ter en Smilda, E.M. *Rondom de oude Sint Helenakerk*, Aalten 1986).
- Oussoren, dr. H.L. e.a., *Nederlandse orgelpracht*, Haarlem 1961.
- Reuter, R., *Erhaltung und Wiederherstellung historischer Orgeln in Westfalen und Lippe*, (uit 'Westfalen', 41. Band - 1963 - Heft 1-4, Sonderdruck Münster 1963).
- Reuter, R., *Orgeln in Westfalen* (Kassel 1965).
- R. Reuter, *Zeugnisse der Musikpflege in Westfälischen Klöstern*, met *Anhang: Die Verteilung der Orgeln aus aufgehobenen Klöstern nach 1803* (Lijst daarvan met vermelding waarheen die orgels zijn verplaatst) in: *Monastisches Westfalen, Klöster und Stifte 800-1800, Münster 1982*. (Begeleidend boek bij een tentoonstelling van dezelfde naam in het Westfälisches Landesmuseum für Kunst und Kulturgeschichte in Münster).
- Ruiter, W. de. *Het orgel in de Dorpskerk te Ruurlo* (Elburg, publicatie 21 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel).
- Ruiter, W. de, *Het einde van de Orgelmakers Lohman* (Mixtuur nr. 38, p 310).
- Schlephorst, W., *Der Orgelbau im westlichen Niedersachsen, Band 1, Orgeln und Orgelmacher im ehemaligen Niederstift Münster sowie in den Grafschaften Lingen und Bentheim* (Kassel 1975).
- Ummels, H.A.M. *De Orgelhistorie van Apeldoorn I en II* (Elburg, Publicatie no 30 en 34 Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel).
- Seijbel, M., *Orgels in Overijssel* (Sneek 1965).
- Seijbel, M., *Zes eeuwen Veluwe orgels* (Zaltbommel 1975).
- Seijbel, M., *Het Naberorgel in de Ned.Herv.Kerk van Terwolde*. (Elburg, Publicatie no 42 Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel).
- Seijbel, M. *Een drietal onbekende / bekende Veluwe orgels*. (Publicatie no 33 Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg, 1991?).
- Seijbel, M., *Het Naber-orgel in de Ned.Herv.Kerk te Terwolde*. (Publicatie no 42 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg, 1995).
- Seijbel, M., *Het enige Naber-orgel in Deventer*. (Publicatie no 47 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg, 1997).
- Seijbel, M., *Deventer als orgelstad*. (Publicatie no 49 Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg, 1998).
- Seijbel, M., Ruiter J. de e.a., *Een drietal interessante orgels in de hanzestad Zutphen* (Publicatie nr 50 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg 1999).
- *Stemmen voor Waarheid en Vrede* (voortzetting van de Boekzaal, Amsterdam 1864 - 1884). Overzicht hiervan van W.D. van der Kley en W.H. Zwart in Mixtuur nr. 11 p. 194-206.
- Straten, Rudi van, *Het orgel in de Broederkerk te Kampen*. (Publicatie no 40 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg, 1994).
- Talstra Frans, *De orgelmakersfirma N.A.Lohman en Zonen*. De Mixtuur 17 (1975), 348, 353-354
- Timmer Victor, *Paradisiana, Enige onderzoekingen naar veronderstelde werkzaamheden van een Amsterdams orgelmaker* (in De Mixtuur nr. 36/37 p 262).
- Vente, M.A., *Bouwstoffen tot de Geschiedenis van het Nederlandse orgel in de zestiende eeuw* (dissertatie, Amsterdam 1942).
- Vente, M.A., *Proeve van een Repertorium van de Archivalia betrekking hebbende op het Nederlandse Orgel en zijn makers tot omstreeks 1630*; Koninklijke Academie van België, Klasse der schone Kunsten, Verhandelingen in 8°, Boek X, Aflevering 2, Brussel 1956.
- Vente, M.A., *Iets over Deventer orgels, in het bijzonder over die van de Grote Kerk en de Bergkerk*: (Verslagen en Mededelingen van de Vereniging tot beoefening van Overijssels Regt en Geschiedenis, 65, Deventer 1950, blz. 112-138)
- Vente M.A., *Die Brabanter Orgel* (Amsterdam 1958).
- Vente, M.A., *Thomas Houben, orgelmaker te Ratingen*, uit *Beiträge zur rheinischen Musikgeschichte*, Heft 52 (Köln 1962, s. 260-283).
- Vente, M.A., *Vijf eeuwen Zwolse Orgels* (Amsterdam 1971).
- *250 jaar orgelmakers Vermeulen*, Weert 1980.
- Vos, Antoon. *Kerkhistorie in het hart van de Achterhoek. Drie eeuwen zielzorg in drie buurtschappen* (Lichtenvoorde 1988).
- Winands, W.J., *Geschiedenis van de orgels in de gemeente Gendringen* (Ulft 1975).
- Werklijsten Maarschalkerweerd uit 1901 en 1911 in Mixtuur nr. 11, p. 214-215.
- *Herschappen schoonheid, het Bader-orgel in de St. Walburgiskerk te Zutphen*, onder redactie van F. Matter (Zutphen 1997).
- *Het Orgel in de hervormde kerk van Zeddum* (in Old Ni-js, blad van de Heemkundekring Bergh, jaar onbekend, samengesteld naar een manuscript van Joh. Legêne, uit 1962).
- *Het Meere-orgel in de Ned.Herv. Kerk van Epe* (Publicatie nr 38 van de Stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel, Elburg 1993).

Niet gepubliceerde bronnen.

- Schwake, Th.P. Gregor, *Orgelbaumeister Jacob Courtain* (getypte dissertatie, Münster 1923, aanwezig in de Universiteitsbibliotheek Münster).
- Het Vente-archief, Bolt-archief, Erné-archief, Leg ne-archief , alle in beheer bij het orgelarchief van de Rijksuniversiteit Utrecht, faculteit der letteren, vakgroep muziekwetenschap. De archieven van Bolt, Erné en Leg ne zijn eigendom van de Eduard Reeser-stichting.
- Archief Huis Keppel, Rijksarchief Gelderland, Arnhem, Bloknummer 0409.
- Gemeente-archieven (waar veel kerkelijke archieven zijn ondergebracht) in Aalten, Dinxperlo, Doesburg, Doetinchem, Groenlo, Eibergen, Zutphen, Lochem (thans ondergebracht in archief Zutphen), Wisch, Zevenaar, Zutphen) en Kerkvoogdij-archieven Winterswijk en Vorden.